

Τα παιδιά στη Μόρια έχουν ξεχάσει ότι είναι άνθρωποι

07:37 | 01 Νοε. 2019
Τελευταία ανανέωση 10:07 | 01 Νοε. 2019
Ελένη Μπέλλου

Μου αρέσει! 6,9 χιλ.

Κοινοποίησ

Tweet

Είναι παιδιά που και αυτά προσπαθούν να είναι παιδιά, αλλά πολλές φορές ξεχνούν ακόμα και το ότι είναι άνθρωποι. Η κατάσταση στη Μόρια εξαντλεί τα ανθρώπινα όρια και ξεπερνά το όριο των όσων μπορεί να χωρέσει ο ανθρώπινος νους. Αυτή τη στιγμή **14.309** άνθρωποι - το 1/3 εκ των οποίων παιδιά - ζουν στην «κόλαση» επί ελληνικής γης, έχοντας αφήσει πίσω τους την «κόλαση» του πολέμου.

Ζουν σε άθλιες συνθήκες. Ψύλλοι και ψείρες κάνουν επιδρομή στα κορμιά τους, υποφέρουν από διάρροιες λόγω διατροφής, παρουσιάζουν λοιμώξεις του αναπνευστικού λόγω των τοπικών συνθηκών. Κάποια πάσχουν από πολύ σοβαρές ασθένειες ή είναι ακόμη και χειρουργημένα. Σε λίγο έρχεται χειμώνας και θα έχουν να αντιμετωπίσουν -συν τοις άλλοις- και τον καιρό. **Δεν είναι όμως μόνο αυτό.**

Αυτά τα παιδιά που ζουν τον «εφιάλτη» της προσφυγιάς στον ξύπνιο τους, βασανίζονται κι από πραγματικούς εφιάλτες που δεν τους επιτρέπουν να ησυχάσουν ούτε καν στον ύπνο τους. Οι ανθρωπιστικές οργανώσεις απευθύνουν επανειλημμένα εκκλήσεις, κάνοντας λόγο **για μια κατάσταση εκτάκτου ανάγκης όσον αφορά όχι μόνο τη σωματική, αλλά και την ψυχική υγεία των χιλιάδων παιδιών** που συνωστίζονται στις προσφυγικές δομές της χώρας.

Η **Δανάη Παπαδοπούλου**, ψυχολόγος των **«Γιατρών Χωρίς Σύνορα»** στη Λέσβο **περιγράφει στο tnxs.gr τι έχει δει στη Μόρια και όχι μόνο**. Οι εφιάλτες, η παραίτηση, οι αυτοτραυματισμοί, οι απόπειρες αυτοκτονίας και το επίμονο όνειρο για μια καλύτερη ζωή...

Παιδιά που έχουν πει πολλά «αντίο»

Κατάθλιψη, άγχος και μετατραυματικό στρες βρίσκονται στο φάσμα της ψυχολογίας που «κουβαλούν» τα προσφυγόπουλα. Όπως λέει η Δανάη Παπαδοπούλου πρόκειται για παιδιά που έχουν έρθει από τη Συρία, το Αφγανιστάν, το Ιράν, το Ιράκ, την Αφρική. **Σίγουρα έχουν εκτεθεί στη βία και στον θάνατο - είτε δικών τους ανθρώπων, είτε ανθρώπων της κοινότητάς τους**. Οι καταστάσεις αυτές τους έχουν αφήσει ένα ανοιχτό τραύμα, που δύσκολα κλείνει, πόσω δε μάλλον σε αυτές τις συνθήκες.

«Θυμάμαι την περίπτωση ενός 13χρονου παιδιού από το Αφγανιστάν, το οποίο είχε τρομερή προσκόλληση στο κινητό του. Το τηλέφωνο είχε γίνει σχεδόν προέκταση του χεριού του», λέει η Δανάη Παπαδοπούλου. Όταν το ρώτησε γιατί, η απάντηση ήταν αποστομωτική. **«Μου είπε ότι παρακολουθούσε συνέχεια τα ειδησεογραφικά δίκτυα της χώρας του γιατί φοβόταν μην έχει βομβαρδιστεί ξανά η γειτονιά του και έχουν πεθάνει οι γονείς του»**. «Ήταν μια πολύ δύσκολη περίπτωση. Ήταν εδώ σωματικά, αλλά ψυχικά ήταν ακόμη εκεί», σημειώνει η ψυχολόγος των «Γιατρών Χωρίς Σύνορα».

«Ένα άλλο παιδάκι είχε πολύ έντονο άγχος αποχωρισμού. Όταν του εξήγησα ότι κι εμείς θα έχουμε αρχή, μέση και τέλος στις συναντήσεις μας, δεν ξαναήρθε ποτέ στη δομή των Γιατρών Χωρίς Σύνορα. **Είχε κουραστεί να αποχαιρετά άτομα στη ζωή του, που είτε ήταν σημαντικά είτε θα γινόντουσαν σημαντικά για εκείνο**», συμπληρώνει.

Παιδιά που «ταξιδεύουν» στον χρόνο

Ένα πολύ παράδοξο με τα παιδιά της Μόριας είναι ότι «ταξιδεύουν» στον χρόνο. Κάποια **αφήνουν πίσω την παιδική τους ηλικία και μεγαλώνουν πιο γρήγορα**, άλλα εξαιτίας των φοβερών καταστάσεων που έχουν αντιμετωπίσει και συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν, αν και μεγαλύτερης ηλικίας, φαίνεται να **επιστρέφουν σε προηγούμενα στάδια ανάπτυξης**. «Είναι σαν ο χρόνος να γυρνάει πίσω και να ξεχνούν πως είναι να μιλούν, να εκφράζονται ακόμη και να περπατούν σωστά», παρατηρεί η Δανάη Παπαδοπούλου.

Η ίδια περιγράφει την περίπτωση ενός μικρού κοριτσιού που όταν επισκέφτηκε την κλινική των «Γιατρών Χωρίς Σύνορα» και η ψυχολόγος της ρώτησε «ποια είναι», εκείνη της έδωσε μια στοίβα με χαρτιά. «Με την κίνησή της ήθελε να πει πως **είμαι κι εγώ ένα έγγραφο, ένας αριθμός, ένα άψυχο σώμα**», εξηγεί η Δανάη Παπαδοπούλου. «Μου έκανε εντύπωση πόσο ενημερωμένα είναι αυτά τα παιδιά για τη διαδικασία ασύλου και πως μοιράζονται τα άγχη των γονιών τους για το τι θα απογίνουν», σημειώνει.

Στον αντίποδα, βρίσκονται τα παιδιά που έχουν απομονωθεί από τους γονείς και τους συνομήλικους τους. **Έχουν παραιτηθεί ακόμη κι από την ίδια τη ζωή**. Υπενθυμίζεται πως πρόσφατα εντοπίστηκε στην παιδιατρική κλινική των «Γιατρών Χωρίς Σύνορα» στη Μόρια το πρώτο κρούσμα του **«συνδρόμου παραίτησης»** στην Ελλάδα. Πρόκειται για μια πολύ σοβαρή ψυχική ασθένεια που χτυπά κυρίως παιδιά που έχουν βιώσει την προσφυγιά. Σταματούν να περπατούν, να μιλούν, να τρώνε και βυθίζονταν σε έναν βαθύ λήθαργο. Είναι σαν να πέφτουν σε κώμα, όμως κανένας γιατρός δεν μπορεί να εντοπίσει κάποια βλάβη στο νευρικό τους σύστημα. Όπως αποκάλυψε η νευρολόγος Jules Montague, στον βρετανικό Guardian, η 9χρονη Αϊσα που είδε τον αδελφό της να σκοτώνεται λίγα μέτρα μακριά της, από βόμβες στο Αφγανιστάν, και η ίδια υποβλήθηκε σε μία σειρά χειρουργικών επεμβάσεων στο δεξί της πόδι, φάνηκε δυνατή και έφτασε διά θαλάσσης, στη Λέσβο. **Στη Μόρια όμως λύγισε και κάποια στιγμή, έκλεισε τα μάτια της κι έπαψε να μιλάει και να περπατάει**.

Παιδιά που «δεν θέλουν να υπάρχουν»

Σε άλλες περιπτώσεις τα παιδιά αισθάνονται **πως δεν υπάρχουν ή πολύ χειρότερα πως δεν θέλουν να υπάρχουν**.

«Αυτό που βλέπουμε, κυρίως σε εφήβους που είναι και ιδιαίτερα επιβαρυνμένοι, είναι το να θέτουν στον εαυτό τους καίρια ερωτήματα, όπως το “ποιος είμαι, πού πάω, τι θα απογίνω”, για τα οποία όμως δεν υπάρχουν εύκολες απαντήσεις στη Μόρια», λέει η ψυχολόγος των «Γιατρών Χωρίς Σύνορα». «Πολλά από αυτά τα παιδιά απομονώνονται και μία από τις κινήσεις που κάνουν μέσα στην απόγνωση τους για να αισθανθούν ότι είναι κι αυτά αληθινοί άνθρωποι και ότι έχουν σάρκα, οστά και αίμα, είναι το να **αυτοτραυματίζονται**», σημειώνει και συμπληρώνει πως **«μας λένε πως τους ηρεμεί όταν βλέπουν το αίμα να κυλάει, γιατί αισθάνονται ότι είναι ζωντανά»**. Δεν χωράει ο παραλογισμός που ζουν στο μυαλό τους, υπογραμμίζει η Δανάη Παπαδοπούλου, και κάνει τον παραλογισμό που ζουν αυτά τα παιδιά να μην χωράει στο δικό μας μυαλό.

Οι ομάδες των Γιατρών Χωρίς Σύνορα βλέπουν επίσης συχνά περιστατικά εφήβων που έχουν κάνει απόπειρα αυτοκτονίας. «Το ότι πολλά παιδιά παρουσιάζουν αυτοκτονικές τάσεις είναι αλήθεια. Πρόκειται για μια ψυχολογική κατάσταση που απαντά περισσότερο στην φράση **“δεν θέλω να υπάρχω”** κι όχι στο **“θέλω να δώσω τέλος στη ζωή μου”**. Για εμάς τους ψυχολόγους φαίνεται ότι είναι παιδιά που θέλουν να σταματήσουν να υπάρχουν κάτω από αυτές τις συνθήκες», εξηγεί η κα Παπαδοπούλου.

Παιδιά που ψάχνουν μια έξοδο και μια διέξοδο

Κοινό χαρακτηριστικό σε όλα αυτά τα παιδιά είναι ότι ψάχνουν την πολυπόθητη έξοδο από τη Μόρια που πιστεύουν ότι θα τους δώσει μία διέξοδο για μία φυσιολογική ζωή.

Η Δανάη Παπαδοπούλου μας λέει την ιστορία ενός ακόμη παιδιού, από τα εκατοντάδες που συνάντησε στη Λέσβο. Ήταν ένα κοριτσάκι από το Αφγανιστάν, μόλις 13 χρονών, το οποίο πήγαινε στις συνεδρίες του πάντα με χαμηλή διάθεση αλλά και με το κεφάλι στραμμένο πάντα προς το πάτωμα. «Προσπαθούσα καιρό να συνδεθώ μαζί της αλλά ήταν -όπως περιέγραφε- **κλεισμένη σε ένα πολύ σκοτεινό δωμάτιο**», θυμάται η ψυχολόγος των «Γιατρών Χωρίς Σύνορα». «Αν και η παιδιατρική κλινική στη Μόρια είναι ένα πολύχρωμος χώρος και υπάρχει μία καλή ατμόσφαιρα, δεν της ήταν εύκολο να το δει. Ήταν ακόμη στο σκοτάδι. Προσπαθούσαμε πολύ καιρό να ανοίξουμε ένα μικρό παραθυράκι ώστε να μπει φως», συμπληρώνει. **«Τελικά η απάντηση ήρθε όταν μεταφέρθηκε από τη Μόρια.** Την θυμάμαι να έρχεται να μου ανακοινώνει ότι θα φύγει και θα μεταφερθεί στην ενδοχώρα. **Ήταν η πρώτη φορά που έβλεπα το χαμόγελό της.** Ήταν κάτι που της έδινε τρομερή ελπίδα, τόσο στην ίδια όσο και σε ολόκληρη την οικογένειά της. Ήρθε να με αποχαιρετίσει και ήταν κάτι που με συγκίνησε πολύ. **Δεν τολμούσα να της πω καν ότι ναι μεν θα μετακινείτο αλλά ακόμα δεν ξέραμε που θα πήγαινε και τι συνθήκες θα την περίμεναν εκεί**», λέει και καλεί και από την πλευρά της τόσο την ελληνική κυβέρνηση όσο και την Ευρώπη **να αναλάβουν τις ευθύνες τους** και να δώσουν τέλος σε αυτή την απαράδεκτη κρίση.

Το όνειρο απέναντι στον εφιάλτη

Όπως προαναφέρθηκε, ένα χαρακτηριστικό δείγμα της ψυχολογικής ταραχής που βιώνουν αυτά τα παιδιά, είναι το γεγονός ότι **βασανίζονται από εφιάλτες**, που τα ξυπνούν κάθιδρα από την αγωνία, μέσα στη μέση της νύχτας. Πολλές φορές δεν μπορούν καν να ονοματίσουν τι ήταν αυτό που τα τρόμαξε. **Συνήθως ζωγραφίζουν τους φόβους που τα στοιχειώνουν σαν μια μαύρη σκιά πάνω από το κεφάλι τους.**

Η Δανάη Παπαδοπούλου προτρέπει τα παιδιά να ζωγραφίσουν ένα καλό όνειρο που θα ήθελαν να δουν. **Αυτό που ζωγράφισε ένα κοριτσάκι είναι πολύ ενδεικτικό για το τι «ονειρεύονται» τα παιδιά, το οποίο δεν είναι άλλο από την ασφάλεια.** «Η ζωγραφιά της περιέγραφε το ιδανικό της, που θα ήταν να είναι όλα κλειδωμένα. Δηλαδή να είχε τη μαγική δύναμη να κλειδώσει το κοντέινερ όπου ζει με την οικογένεια της και μόνο αυτή να έχει το κλειδί. Να κλειδώσει κάπου τα παιχνίδια της και μόνο αυτή να έχει πρόσβαση σε αυτά. Να έχει ένα τραπέζι όπου θα σερβίρεται το βραδινό και μόνο αυτή και η οικογένεια της να είναι παρόντες», περιγράφει. «Είναι πράγματα που μας λένε πολύ συχνά τα παιδιά, που θα ήθελαν απλά να αισθάνονται ασφαλή», τονίζει.

Πώς θα κάνουμε λοιπόν αυτά τα παιδιά να αισθανθούν ασφάλεια; «Πρέπει να τους συμπεριφερόμαστε σαν οποιοδήποτε άλλο παιδί γνωρίζουμε. Να πέφτουμε στο ύψος τους, να έχουμε επαφή με τα μάτια, να τους του χαμογελάμε», μας συμβουλεύει η Δανάη Παπαδοπούλου. «Κουβαλάνε αυτό το βαρύ φορτίο κι αν έστω και λίγο μπορούν να το εναποθέσουν σε εμάς και να φύγουν πιο ανάλαφρα αυτό είναι μία μεγάλη νίκη», λέει.

«Είναι παιδιά που και αυτά προσπαθούν να είναι παιδιά», θα καταλήξει η ψυχολόγος των «Γιατρών Χωρίς Σύνορα».

Κι ενώ συμβαίνουν όλα αυτά, η Ολομέλεια της Βουλής συζητά σήμερα **το σχέδιο νόμου του υπουργείου Προστασίας του Πολίτη «Περί Διεθνούς Προστασίας και άλλες διατάξεις»**, με το οποίο **μπαίνουν εμπόδια στην παροχή ασύλου και ανοίγει ο δρόμος για αθρόες απελάσεις.**

Tags: Γιατροί χωρίς Σύνορα, Ελένη Μπέλλου, μόρια, προσφυγικό, προσφυγόπουλα
